

Dit is een snel en handig overzicht van de meest relevante cursusinformatie.

1 Leerdoelen

Aan het einde van deze cursus van 75 minuten, heb je meer geleerd over het volgende:

- waarom de oorsprong van goederen belangrijk is voor de douane;
- hoe de niet-preferentiële oorsprongsregels functioneren;
- hoe de preferentiële oorsprongsregels functioneren;
- de verschillende preferentiële regelingen;
- wat een toegelaten exporteur is;
- wat een bindende oorsprongsinlichting (BOI) is en hoe het beheer hiervan werkt na uitgifte.

2 Oorsprong – introductie

- Als metafoor kan de oorsprong van goederen in het internationale handelsverkeer worden vergeleken met de nationaliteit of identiteit van mensen.
- Er zijn twee vormen van oorsprong:
 - **Niet-preferentiële oorsprong** wordt gebruikt voor het bepalen van de oorsprong van producten waarvoor andere maatregelen of tariefcontingenten gelden.
 - **Preferentiële oorsprong** levert bepaalde tariefvoordelen op voor goederen verhandeld tussen landen die een dergelijke regeling zijn overeengekomen (wederzijds) of wanneer één zijde deze regeling autonoom heeft toegekend (eenzijdig). De voordelen bestaan normaliter uit invoer tegen een verlaagd recht of een nulrecht.
- Terwijl alle goederen altijd een niet-preferentiële oorsprong hebben, kunnen ze ook een preferentiële oorsprong hebben als er een preferentiële regeling bestaat.

2.1 Vaststelling van de oorsprong

- De oorsprong kan worden bepaald van geheel en al verkregen producten of op verwerkte producten.
- De regels voor het bepalen van de oorsprong van geheel en al verkregen producten of be- of verwerkte producten zijn opgenomen in de EU-wetgeving of in specifieke protocollen voor regels van oorsprong van de handelsovereenkomst. Goederen kunnen een preferentiële oorsprong hebben die afwijkt van hun niet-preferentiële oorsprong.

2.2 Lijstregels

- De lijstregels zijn lijsten oorsprongsverlenende be- en verwerkingen die moeten worden uitgevoerd op niet van oorsprong zijnde materialen zodat het vervaardigde product zijn oorsprong verkrijgt.
- De gegeven regels moeten worden toegepast op goederen op basis van de indeling

volgens het geharmoniseerd systeem (GS). Voordat kan worden vastgesteld welke verwerking een specifiek product moet ondergaan, is het dus nodig de classificatie te kennen.

2.3 Bewijs van oorsprong

- Het bewijs van oorsprong is bewijsmateriaal dat de douane verzekert dat goederen van oorsprong zijn uit een bepaald land of gebied.
- Als iemand wilt profiteren van de preferentiële handelsmaatregelen, moet er een bewijs van oorsprong worden verstrekt.

2.4 Bindende oorsprongsinlichting (BOI)

- De BOI-beschikking is een douanebeschikking die wettelijke zekerheid biedt over de vaststelling van de oorsprong.
- Een marktdeelnemer kan een BOI aanvragen voor zowel de niet-preferentiële als de preferentiële oorsprong.
(zie sectie 6)

2.5 Administratieve samenwerking

- Om de oorsprong door de douaneautoriteit te laten controleren, zijn er regelingen omtrent de administratieve samenwerking met handelspartners ingesteld.
- Deze omvatten de uitwisseling van informatie tussen bevoegde autoriteiten.

3 Niet-preferentiële oorsprongsregels

3.1 Doel van niet-preferentiële oorsprong

- Niet-preferentiële oorsprong wordt gebruikt voor de **toepassing van allerlei soorten maatregelen**, waaronder antidumping-, compenserende en vrijwaringsrechten.

3.2 Vaststelling van de niet-preferentiële oorsprong

- **Geheel en al verkregen**: goederen die geheel en al in één enkel land of gebied zijn verkregen, worden geacht van oorsprong te zijn uit dat land of gebied.
- **Verwerkte producten**: goederen bij de vervaardiging waarvan meer dan één land of gebied betrokken is geweest, worden geacht van oorsprong te zijn uit het land of gebied waar de **laatste ingrijpende en economisch verantwoorde be- of verwerking** heeft plaatsgevonden in een daartoe ingerichte onderneming.

3.3 Lijstregels voor niet-preferentiële oorsprong

- De lijstregels die van toepassing zijn voor de vaststelling van de niet-preferentiële oorsprong van be- of verwerkte goederen, zijn opgenomen in Bijlage 22-01 van de GVo.

3.4 Bewijs van oorsprong voor niet-preferentiële oorsprong

- Er kan een bewijs van oorsprong voor producten vereist zijn om te kunnen profiteren van bepaalde speciale niet-preferentiële invoerregelingen, zoals tariefcontingenten.
- Het bewijs van oorsprong heeft de vorm van een **certificaat van oorsprong** (Bijlage 22-14 van de UVo) die is afgegeven door de bevoegde autoriteit van het land van oorsprong of door een betrouwbare instantie.
- Voor alle andere gevallen hoeft er geen systematisch bewijs van oorsprong te worden geleverd, slechts alleen op verzoek van de douaneautoriteiten in de loop van hun verificatiehandelingen.

3.5 Administratieve samenwerking

- Administratieve samenwerking **heeft alleen betrekking op de toepassing van speciale maatregelen**. Deze speciale maatregelen zullen alleen van toepassing zijn als de administratieve samenwerking is ingericht en het volgende is gecommuniceerd:
 - de namen en adressen van de bevoegde instanties (zie 3.4 hierboven), samen met voorbeelden van de door deze autoriteiten gebruikte stempels;
 - de namen en adressen van de overheidsinstanties waarnaar aanvragen moeten worden verstuurd voor de controle achteraf van de certificaten van oorsprong.

4 Preferentiële oorsprongsregels

4.1 Doel van preferentiële oorsprong

- Met preferentiële oorsprong **kunnen bepaalde tariefvoordelen worden overgedragen** op goederen die tussen landen worden verhandeld. Vergeet niet dat er in dit geval **een preferentiële regeling** moet bestaan tussen de EU en de handelspartner.

4.2 Vaststelling van de preferentiële oorsprong

- **Geheel en al verkregen**: het concept van geheel en al verkregen moet aan de hand van specifieke protocollen worden gecontroleerd.
- **Verwerkte producten**: goederen moeten **toereikend zijn** verwerkt om de oorsprongstatus te verkrijgen. Het concept van 'toereikend' en 'ontoereikend' moet aan de hand van specifieke protocollen voor regels van oorsprong worden gecontroleerd.

4.3 Lijstregels voor preferentiële oorsprong

- De lijstregels die van toepassing zijn voor de vaststelling van de preferentiële oorsprong van verwerkte goederen, zijn specifiek voor elke preferentiële regeling en staan **vermeld in de protocollen met betrekking tot** regels van oorsprong.

4.4 Tolerantieregels voor preferentiële oorsprong

- Naast de lijstregels zijn ook tolerantiereregels van toepassing bij het vaststellen van de preferentiële oorsprong. Hiermee **kunnen producenten bepaalde hoeveelheden gebruiken van die niet van oorsprong zijnde materialen**. Maar ze kunnen niet worden gebruikt om de in de lijstregels opgegeven hoeveelheden te overschrijden. Nogmaals, de tolerantiereregels zijn specifiek voor elke regeling en staan vermeld in de protocollen met betrekking tot regels van oorsprong.

4.5 Cumulatie

- Cumulatie is de term die wordt gebruikt voor een systeem dat toestaat dat producten van oorsprong uit land A verder in land B worden be- of verwerkt of toegevoegd aan producten van oorsprong uit land B, alsof deze afkomstig waren uit land B.
- In dit geval hoeven de producten niet 'toereikend' te zijn be- of verwerkt zoals opgenomen in de lijstregels. Maar ze moeten wel zijn be- of verwerkt op een manier die meer is dan 'ontoereikend'.
- Dit kan alleen worden toegepast als de landen identieke regels van oorsprong hebben.
- Bilaterale cumulatie is een algemene vorm van cumulatie die alle preferentiële regelingen gemeen hebben. Andere typen cumulatie zijn bijvoorbeeld diagonale, regionale, volledige en uitgebreide cumulatie.

4.6 Transportregel

- Wanneer een product uit het land van uitvoer wordt uitgevoerd naar het land van invoer, behoudt het zijn oorsprongstatus zolang bepaalde regels met betrekking tot vervoer worden gerespecteerd. (is het toegestaan om via een derde land te vervoeren, is het splitsen van zendingen toegestaan, welke bewijzen van douanevervoer of regels van niet-wijziging zijn vereist ...)
- Deze regels worden verder gedefinieerd in de protocollen voor regels van oorsprong van specifieke preferentiële regelingen.
- Voor het SAP zijn de regels gebaseerd op een principe van niet-wijziging waarmee het opslaan en splitsen van zendingen in een land van doorgang is toegestaan.

4.7 Bewijs van preferentiële oorsprong

- Het bewijs van oorsprong heeft de vorm zoals gespecificeerd in de specifieke preferentiële regelingen.
- Dit kunnen **certificaten van oorsprong** zijn die zijn afgegeven door een bevoegde autoriteit van het land van oorsprong **of verklaringen van oorsprong** die door de exporteur zelf worden verstrekt.

4.8 Administratieve samenwerking

- **Administratieve samenwerking is iets wat alle preferentiële oorsprongregelingen gemeen hebben.** Dit is het kader voor de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van partnerlanden. Het stelt hen in staat om te controleren of de regels correct worden toegepast.

5 Typen preferentiële regelingen

5.1 Unilaterale handelsregelingen

- Via unilaterale handelsregelingen verleent de Unie ontwikkelingslanden preferenties voor toegang tot de Uniemarkt tegen een verlaagd recht of nulrecht. De preferentiële behandeling is niet-wederzijds.

5.1.1 Stelsel van algemene preferenties (SAP)

- **Het hervormde SAP van de Unie** is opgenomen in Verordening 978/2012. Het schema dat door de verschillende donorlanden wordt aangeboden en hun oorsprongsregels verschillen fundamenteel van elkaar. Goederen die bijvoorbeeld voldoen aan de voorwaarden van het SAP van de VS, voldoen niet noodzakelijk aan het SAP van de EU.
 - Er zijn drie hoofdvarianten van het schema:
 - **Standaard/algemene SAP**-regeling: biedt **gedeeltelijke of volledige afschaffing van het tarief** voor twee derde van alle productcategorieën.
 - **SAP+**: biedt **volledige afschaffing van het tarief** voor in wezen dezelfde productcategorieën als die onder de algemene regeling vallen.
 - **Everything but arms (EBA)**: biedt voor de **minst ontwikkelde landen (MOL) rechten en contingentvrije toegang aan alle producten, behalve wapens en munitie.**
 - Als bewijs van oorsprong, moet de exporteur een **verklaring van oorsprong** verstrekken. De exporteur moet een toegelaten geregistreerde exporteur (**REX**) zijn. Dat betekent dat hij in het REX-systeem moet zijn geregistreerd door de bevoegde autoriteit van het land van oorsprong.
- Een overgangperiode maakt het in sommige omstandigheden mogelijk voor begunstigde landen om het certificaat van oorsprong Formulier A te blijven gebruiken tot eind juni

2020.

5.1.2 *Autonome handelsmaatregelen (ATM, Autonomous Trade Measures)*

- De Unie gebruikt verschillende typen **autonome handelsregels** voor het op **tijdelijke basis** toekennen van preferenties aan verschillende categorieën landen, rekening houdend met hun specifieke situatie. Een van die typen wordt bijvoorbeeld aangeboden aan de staten van de westelijke Balkan.

5.1.3 *Landen en gebieden overzee (LGO)*

- De landen en gebieden overzee (LGO) zijn geen onderdeel van het douanegebied van de Unie. Ze zijn echter **grondwettelijk verbonden** met vier lidstaten (Denemarken, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk).
- De EU kent **unilaterale handelspreferenties toe aan alle producten** van oorsprong uit de LGO. Voor het vaststellen van het concept van oorsprong, worden de **LGO beschouwd als één gebied**.
- De oorsprong kan worden bewezen met een vervoerscertificaat, EUR.1 (afgegeven door de bevoegde autoriteit van het land van oorsprong).

5.2 *Bilaterale en multilaterale overeenkomsten*

- Namens de EU onderhandelt de Europese Commissie over bilaterale en multilaterale overeenkomsten met niet-EU-landen en de uitvoering hiervan.
- Het merendeel van de multilaterale handelsovereenkomsten van de EU wordt gecoördineerd door de Wereldhandelsorganisatie (WHO).
- Vrijhandelsverdragen kunnen bi- of multilateraal zijn, afhankelijk van het aantal betrokken landen.

6 *Bindende oorsprongsinlichting (BOI)*

6.1 *Besluitvorming BOI*

- Om een BOI aan te vragen moet de marktdeelnemer zijn **aanvraag** indienen **bij** de douaneautoriteit **waar** hij is **gevestigd** of **waar** de BOI zal worden **gebruikt**.
- De douaneautoriteit controleert of de marktdeelnemer een EORI-nummer heeft en of de aanvraag verband houdt met enig voorgenomen gebruik van de BOI-beschikking of voorgenomen gebruik van een douaneregeling.
- De aanvraag wordt niet geaccepteerd als er reeds een identieke aanvraag is ingediend door of namens dezelfde aanvrager.
- Als aanvullende informatie is vereist, dan wordt de aanvrager gevraagd deze te verstrekken.
- Als aan alle voorwaarden is voldaan, dan neemt de douaneautoriteit de beschikking en informeert de aanvrager hierover.
- De BOI-beschikking is bindend voor douaneautoriteiten van alle lidstaten evenals voor de houder van de schikking. De beschikking heeft een geldigheidsduur van maximaal 3 jaar vanaf de datum waarop de beschikking van kracht wordt.

6.2 *Beheer van BOI-beschikkingen*

- Nadat een BOI-beschikking is genomen, kan deze nietig worden verklaard, de geldigheid verliezen of worden ingetrokken voordat de geldigheidsperiode van 3 jaar is beëindigd. Een BOI-beschikking kan niet worden gewijzigd.
- Een BOI-beschikking nietig verklaren:

- Een BOI-beschikking wordt nietig verklaard als deze is genomen op basis van onjuiste of onvolledige informatie van de aanvrager.
- De houder van de beschikking heeft het recht om te worden gehoord voordat de BOI-beschikking wordt geannuleerd.
- De nietigverklaring wordt van kracht op de datum waarop de initiële beschikking van kracht werd.
- **Het verliezen van de geldigheid:**
 - Een BOI-beschikking verliest de geldigheid:
 - wanneer deze niet meer in overeenstemming is met de wet als gevolg van de goedkeuring van een nieuwe verordening of sluiting van een nieuwe overeenkomst;
 - als deze niet langer verenigbaar is met de Overeenkomst betreffende de oorsprongsregels zoals vastgesteld door de Wereldhandelsorganisatie (WHO) of met de toelichtingen of een oorsprongsbeslissing aangenomen voor de interpretatie van die overeenkomst.
 - De BOI-beschikking verliest de geldigheid op het moment dat deze niet meer in overeenstemming met de wet is.
- **Het intrekken van** een BOI-beschikking:
 - Een BOI-beschikking wordt ingetrokken als deze niet meer verenigbaar is met een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie.
 - De houder van de beschikking heeft het recht om te worden gehoord voordat de BOI-beschikking wordt ingetrokken.
 - De intrekking wordt van kracht vanaf de datum van publicatie van het dictum van de uitspraak in het Publicatieblad van de Europese Unie.
 - De Europese Commissie kan lidstaten verzoeken BOI-beschikkingen in te trekken om een correcte en uniforme vaststelling van oorsprong van goederen te waarborgen.
- **Het gebruik verlengen** in het geval dat de geldigheid van de BOI-schikking wordt beëindigd of wordt ingetrokken
 - De houder van de beschikking kan het recht hebben een periode van verlengd gebruik aan te vragen. Het doel van de concessie is om te voorkomen dat marktdeelnemers te lijden hebben van omstandigheden waar zij geen controle over hebben. Verlengd gebruik kan niet worden toegepast op een BOI die betrekking heeft op uitvoer.

Nogmaals, dit is een snel en handig overzicht van de meest relevante cursusinformatie. Alleen de wetgeving van de Europese Unie die in het Publicatieblad van de Europese Unie is bekendgemaakt, is rechtsgeldig. De Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot de cursus.